

Exoten niet welkom

Eigen planten eerst! Heb je een verre reis gemaakt naar het mooie Nederland en dan ben je hier helemaal niet welkom. In het begin zijn mensen nog wel vriendelijk, maar als je ook aan het nageslacht werkt, wordt de omgeving ineens vijandiger. De Japanse duizendknoop moet het land verlaten.

Op 15 juni start de week van de Invasieve Exoten. Zo'n week is meestal bedoeld om iets in het zonnetje te zetten. Maar nu gaat het juist om bewustwording over de nadelen van bepaalde uitheemse planten en dieren. Waarom zouden de natuurliefhebbers zo'n hekel hebben gekregen aan de Japanse duizendknoop?

Philipp Franz von Siebold was juist onder de indruk toen hij deze plant in 1823 in Japan zag. Hij nam een stuk mee naar de Hortus in Leiden. Inrichters van tuinen en landgoederen waren enthousiast: de decoratieve Japanse duizendknoop bleef maar groeien en bloeien. In augustus en september dragen de takken een hele rij met witte slanke bloempluimen. Ieder jaar sterft de bovengrondse plant af. In het voorjaar schieten uit de dikke wortelstokken soms bijna drie meter lange stengels omhoog. Hieraan zitten de grote bladeren, afwisselend links en rechts in één vlak. De onderrand van het blad lijkt afgeknipt.

Zo'n enorme duizendknoop met een woud aan stengels is een indrukwekkend gezicht, maar er groeit helaas helemaal niets onder. Insecten houden niet van de bloemen en konijnen en andere knagers hebben weinig trek in de harde stengels. De plant heeft dus weinig vrienden en vijanden. Eén vriend had hij wel en dat was de mens. Die zette hem in de tuin en de plant zorgde er voor dat hij daar nooit meer zou verdwijnen. Ieder stukje achterblijvende wortelstok groeit weer uit tot een nieuwe plant. De mens gooit ook wortelstokken als tuinafval in bermen, bosranden en op braakliggende terreinen. Ze schieten meteen uit en na een paar jaar heb je weer een heel bos Japanse duizendknoop.

Bloeiende Japanse duizendknoop bij de Schijfstraat Tilburg (foto Henk Kuiper)

In Tilburg groeit de plant ook op allerlei plekken: achter de benzinepomp aan de Noordhoekring, bij de Piushaven en op allerlei verlaten ruige hoeken en randen.

Er is al veel geprobeerd om de planten uit te roeien, zoals de grond afdekken met folie, zodat de planten geen licht krijgen en zouden sterven. Hiermee lukt dat niet. De jonge scheuten prikken door de folie en het duurt te lang voor de plant is uitgehongerd. Met gif injecteren is niet echt milieuvriendelijk. Men laat nu ook varkens los op een duizendknoopplantage. Ze wroeten wel de wortels omhoog, maar alles opeten is ook wat te veel gevraagd.

Omdat de Japanse duizendknoop - door de mens geholpen - zich steeds verder uitbreidt ten koste van onze inheemse soorten, noemen we hem een invasieve exoot. Er komen steeds meer van die soorten in onze stad. De Sachalinse duizendknoop rukt ook op en we hebben al de smalle waterpest in de Piushaven, de buxusmot in ieder buxusstruikje en de Californische rivierkreeft in de Blaak en de Reeshof. En bijna ieder jaar komt er wel weer een nieuwe exoot bij. Met de Week van de Invasieve Exoten laat de mens zien dat hij tot inkeer is gekomen en dat er best wel wat voorzichtiger omgesprongen mag worden met het importeren van dieren en planten. De Siberische grondeekhoorntjes, die 40 jaar geleden uit de Tilburgse dierentuin ontsnapten en al die jaren rond de Oude Warande zijn blijven wonen, staan ook op de bestrijdingslijst. Wij vinden dit pluimstaartje ondertussen zo goed ingeburgerd, dat we het ons eigen Tilburgse beestje zijn gaan vinden. Daar willen we geen kwaad woord over horen en hij mag over twee weken lekker wél feest vieren.

Rob Vereijken
mei 2018